

Inför planerad vattendragsrestaurering av Åreälven/Henån, *bemötande avseende inkomna yttranden i ärendenr 4167-2024 samt begäran om information från paddlingsintressenter*

Hej,

Under samrådsprocessen inför tillståndsansökan om vattenverksamhet vad gäller Restaurering av Åreälven och Henån inom projektet Ecostreams for LIFE framkom det synpunkter vad gäller hänsynstagande gentemot paddlings- och forsränningsintressen. Länsstyrelsen ämnar i den mån det är möjligt att ta hänsyn till yttrandena.

Länsstyrelsen bemöter yttranden om hänsyn med två generella punktlistor nedan (*Generell hänsyn Åreälven* och *Generell hänsyn Henån*) vad gäller placering av *död ved*, hanteringen av *sprängsten*, hantering av *block och sten*, *breddning av vattendrag* samt hänsyn till kända *paddlingsstråk*, *vågor*, *valsar* och *bakvatten*.

Generell hänsyn Åreälven i samband med vattendragsrestaurering

- **Död ved** läggs endast ut i anslutning till kantzonerna i riktning nedströms i anslutning till huvudfåra, samt mer fritt i sidogrenar. Ej i anslutning till tydligare djupfåror eller i ytterkurvor. Träd förankras. OBS, tillförsel av död ved är även en del i naturliga processer. Länsstyrelsen kan därför inte garantera att träd inte ligger i vägen för farkoster i vattendraget efter restaurering.
- **Sprängsten** hanteras så att de inte hamnar ytligt i färdiga strukturer efter restaurering. Däremot kan de i förekommande fall fungera som "bas" i strukturer. Detta innebär att de grävs ner och täcks över av naturligt förekommande grus-, sten- och blockmaterial. OBS, i vattendraget förekommer kantigt material naturligt pga bergartens egenskaper.
- **Block och sten** läggs ej ut över hela vattendragsbredden, i den mån det är praktiskt möjligt. Vid vattendragsrestaurering är en vanlig restaureringsmetod att uppensat materialet allt som oftast används för att förstärka befintliga strukturer. Dvs, djuphål bevaras, och grundare områden förstärks med uppensat material.
- För Åreälven gäller att de fall där borttagande av rensvallar resulterar i betydande **breddning av vattendraget** på redan grunda forspartier, jobbar Länsstyrelsen för att det efter restaurering finns en eller flera djupare strömfåror möjliga att paddla vid normalt sommarflöde. Länsstyrelsen poängterar dock att miljöerna kan komma att förändras avseende flödesdynamik, islossning mm.

- **Kända paddlingsstråk** bevaras i den mån det är möjligt.
- **Kända vågor, valsar och bakvatten**, bevaras i den mån det är möjligt.

Generell hänsyn Henån i samband med vattendragsrestaurering

- **Död ved.**
I Henån läggs död ved ut i strandzonen och i riktning nedströms. Träden förankras i den mån det är möjligt. Eftersom ån är förhållandevis liten och grund, så är det inte möjligt för Länsstyrelsen att lägga träden strategiskt utifrån kända paddlingsrutter som i Åreälven. Länsstyrelsen vill här också poängtera vikten av förekomst av död ved i mindre vattendrag för att främja ekologin. I ett naturligt mindre vattendrag är förekomst av grov död ved talrik. Träd faller också naturligt ner i vattendrag som en del av naturliga processer. Forskning visar en betydande ökning av örning i och runt sådana miljöer.
- **Sprängsten** hanteras så att de inte hamnar ytligt i färdiga strukturer efter restaurering. Däremot kan de i förekommande fall fungera som "bas" i strukturer. Detta innebär att de grävs ner och täcks över av naturligt förekommande grus-, sten- och blockmaterial. OBS, i vattendraget förekommer kantigt material naturligt pga bergartens egenskaper.
- **Block och sten**
I Henån kan man säga att vid en vattendragsrestaurering så kommer förstärkningar av redan befintliga strukturer att ske, men där kommer också förekomma att block och sten vid behov på vissa områden behöver fördelas ut över hela vattendraget eftersom vattendraget är av mindre karaktär. Av de tidigare inkomna yttrandena att döma så paddlas Henån under högre vattenföring och bör därför inte påverkas av utläggning av block och sten på samma vis som i ett vattendrag som paddlas under normala sommarflöden.
- Vad gäller **kända paddlingsstråk, vågor, valsar och bakvatten** så anser Länsstyrelsen att det är svårt att samverka på en så detaljerad nivå eftersom vattendraget är så pass litet.

Begäran om information

Vad gäller Åreälven behöver Länsstyrelsen få in mer information för att kunna ta hänsyn till paddlingsintresset på en mer detaljerad nivå. Det vi behöver är geografisk information som kan användas i digitala karttjänstverktyg som vi kan bära med oss som hjälpmedel i fält under åtgärdsarbetet. Det gäller framförallt information om kända farleder, vågor och valsar, bakvatten mm. Länsstyrelsen har verktyg för att översätta ritade punkter och linjer på kartbilder till ett format som går att ha i digitala kartverktyg/tjänster. För Åreälven tror Länsstyrelsen att det funkar tillräckligt bra att använda sig av befintliga ortofoton (flygfoton) för detta ändamål.

Vad gäller Henån så anser Länsstyrelsen att det, inom ramen för projektet, är praktiskt och funktionellt svårt att samverka på en liknande detaljnivå som i Åreälven eftersom vattendraget är litet. Däremot så mottages gärna mer information om paddlingen i Henån, ex vilka sträckor som paddlas (gärna bifogad karta), när det paddlas samt vilken typ av paddling.

Ni får som representant för varje organisation i uppgift att delge Länsstyrelsen den information som ni anser är viktig. Detta innebär att ni får ansvara för att skicka representativa uppgifter för den organisation ni tillhör.

Instruktion för delgivning av geografisk information till Länsstyrelsen:

1. Ladda ned den bifogade PowerPoint-filen från mejlet till datorn.
2. Läs igenom mallen i PowerPoint-filen.
3. Skapa ett underlag likt den bifogade mallen för alla bifogade flygfoton i PowerPoint-filen.

Tillägg: Under den gångna fältsäsongen har Åreälven inventerats mer noggrant vad gäller åtgärdsobjekt. Detta innebär att vissa markerade objekt i utskicket för samrådsunderlag inte längre är aktuella för åtgärder. Utöver detta så har två objekt tillkommit som inte fanns dokumenterade i samrådsunderlaget. Åtgärdsunderlaget är alltså reviderat. Alla områden som är aktuella för åtgärder biläggs i bifogad PowerPoint.

4. Meddela Länsstyrelsen om ni stöter på hinder, eller har frågor/funderingar kring metoden för att samla in informationen. Huvudsaken med denna uppgift är att vi får in

tillräckligt upplöst material så att vi kan skapa geografisk information att ha med i fältarbetet senare. Om ni har andra program ni hellre använder för detta ändamål så är det helt okej. Men var god och försök använda de bifogade kartbilderna som delas i bifogad PowerPoint så att vi kan säkerställa en bra upplösning. Alternativt att ni använder er av Lantmäteriets karttjänst "[Min karta](#)" och flygbilderna som finns tillgängliga där. Tjänsten erbjuder ritverktyg direkt på kartan.

5. Skicka informationen till Länsstyrelsen senast 2024-01-19.

När Länsstyrelsen fått in och sammanställt informationen kan samverkan fortgå. Länsstyrelsen återkommer med förslag kring kommande möten/träffar/dialoger.

Joakim Nilsson, Anna Rost, Halvard Didriksson